

Sentential Negation and Clitics in Middle Bulgarian

Антон Циммерлинг (Москва)

<https://pushkin.academia.edu/AntonZimmerling>

Цветана Димитрова (София)

Talk venue

- 28 октомври 2019 г. от 17.00 ч.
- Семинар по проекта „Еволюция на граматическия строеж на българския и руския език в съпоставителен план: корпусен анализ и формални граматики“, дог. № ДНТС/Русия 02/2 от 14.06.2018, Фонд „Научни изследвания“, МОН.
- Заседателна зала 1 в Ректората на Софийския университет.

Title of the talk: 3 languages

❖ Sentential negation and clitics

in *Middle Bulgarian*

❖ Изреченска негация и клитики

в среднобългарски текстове

❖ Общее отрицание и клитики

в среднеболгарском языке

Summary

- ✓ We give a short survey of the clitic syntax and the placement of the general negation in Middle Bulgarian, with focus on Wallachian Bulgarian letters (ca. 1386 —1509 AD)
- ✓ These issues are inter-dependent. The placement of the negation marker *ne* in the clause has an impact over the clitic-internal ordering. Auxiliary clitics tend to be placed differently in clauses with negative vs. non-negative polarity.
- ✓ Middle Bulgarian displays the initial stage of the syntactic drift. Auxiliary clitics originally took the slot AUX2 (after the pronominal clitics) but gradually go over to slot AUX1 (before the pronominal clitics).

[CLITIC PHRASE...**AUX1** PRON **AUX2**...]

Clitic-external ordering: 2P

- ✓ In Middle Bulgarian, clause-level clitics (pronouns, auxiliaries, the yes-no particle ЛИ, the focus/contrast particle ЖЕ, also the particle ПАК) take the position after the first phonetic word / first spelled-out constituent irrespective of the fact whether they are used isolatedly or in combinations with other clause-level clitics (e.g., ЛИ МИ, ИМ СЕ СУ, etc).
- ✓ In the subordinate clauses, the clitics/clitic sequences are placed after the complementizer (COMP). In the main clauses, they are placed after the first phonetic word/first constituent (XP).

❖ XP/COMP — CL

Clitic-verb adjacency

- Modern Bulgarian clause-level clitics are strictly verb-adjacent. Or rather, Bulgarian verbs in clauses with 2P clause-level clitics are strictly clitic-adjacent:

Well-formed: XP — CL — V ~ V — CL,

Ill-formed *XP CL [Y] V, *XP [Y] CL...

- In Middle Bulgarian, the clitic-verb adjacency has been grammaticalized: 51 examples of the type **CL** [Y] **V** in the Wallachian-Bulgarian letters.

CL...V orders in Middle Bulgarian

1. аще сте да ми поможете, елате поскоро, понеже са Тѣрци **возѣт** ѿт сѣботи, WB XXI
2. а вѣе **го самы** запалѣте на ваших главах. WB XXIV
3. юре **ми землѣ** ѡзеше WB XXX
4. тѣи да стѣитѣ, да где **се** га с вами сѣстанѣ WB XXXVII
5. И кѣга га ѡсѣкѣ да **се** сѣ шними размириѣ WB XLIV
6. Ѣ сем же вѣе добрѣ знаете, како **ви смѣ** до нинѣ азъ защитил ѿт Тѣрци, WB LVI
7. Я ако **мѣ се** криво видит томѣи чловѣкѣ господства ви, нека да доидет сѣс моего чловѣка на сѣд господства ми, WB CLXXXIII
8. И господствѣ ти да **ти ест** сѣ покои велѣки дар, що **те ест** богъ даровал на погани, WB CCXXVI

1P orders: summary

- 13 examples with CL1 in the Wallachian Bulgarian letters.
- Dialectal variation in the corpus not excluded. The scribes of Uroş (1432-37), Gherghe Lascar (1437) and Dragomir Udrişte (1482 – 1492) could have CL1 in their Middle Bulgarian dialects and or in their other language (e.g., Old Rumanian).

Yes-No questions	After the initial proclitic И 'and'	Other
№ 179, 212, 216	№ 212, 213, 213, 213, 213, 74, 215	№ 226

1P orders: illustrations

9. Тои не знам : **е ли ви** дошла книга въ рѣце, или не е. ССХII Petru Uroș, trimesul Brașovenilor la împăratul Sigismund, și Ștefan, logofătul lui Vlad Dracul. (c. 1432 – 1437).
10. **И вилъ е** писал прѣво шце кесаръ к вам, како да доидѣт ѡт вас два прѣгарѣ; азъ не съмь зналъ, нж ѡзнах по том на мѣсѣцъ. ССХII Petru Uroș, trimesul Brașovenilor la împăratul Sigismund, și Ștefan, logofătul lui Vlad Dracul. (c. 1432 – 1437).
11. Дале съмь слѣга моа Мартин с вами **и смь** дал съ слѣга ми Мартина 7̄а Флорини, да плати наем ССХIII Gherghe Lascar, cămărașul lui Vlad I Dracul. (c. 1437)
12. Казахъ ми шни : шета Мартин, да доде съ дрѣги товар. **И ми** порѣчи съ Ханеш ССХIII Gherghe Lascar, cămărașul lui Vlad I Dracul. (c. 1437)
13. Дрѣго, **ми** дрѣжѣт Крестѣ Рошѣла шней книге, не шет да ми их даст; ССХХVI Dragomir Udriște, vornicul lui Vlad III Călugărul. (c. 1482 – 1492).

Clitic templates

- *Clitic templates* = rules of clitic-internal ordering predicting the fixed contact order of any two *clustering clitics* (a, b). Cf. [Franks, King 2000; Зализняк 2008; Zimmerling, Kosta 2013]
- *Clustering clitics* = a subclass of clitics, the ordering of which can be described by templates of the type (a, b, c, d...n), where each slot of the template corresponds to a set of clitic elements $\{a_1, a_2 \dots a_n\}$.

1	2	3	4	5	6	7	8
$\{a_1, a_2 \dots a_n\}$	$\{b\}$	$\{c\}$	$\{d\}$	$\{e\}$	$\{g\}$	$\{f\}$	$\{g\}$

Clitic templates and corpora

- ✓ Clitic templates are fully grammaticalized rules of clitic-internal ordering. They must hold in text corpora of some volume and provide a non-contradictory ordering of all clustering clitics.
- ✓ It is better to check clitic template in relatively homogeneous historical corpora (text by one and the same author > texts of the same genre > text from the same period).
- ✓ Wallachian Bulgarian letters represent texts by different authors in the same genre, in the period 1386 – 1509 AD, the majority of letters come from the 2nd part of the XV century.
- ✓ WB letters provide a largely uniform clitic-internal ordering which can be analyzed in terms of one shared template.

Areal Slavic types of a clitic template

- East Slavic (cf. Old Russian): a large block of clitic particles, the 1-2 p. clitic auxiliaries are placed *after* the pronouns in AUX2.

[CLITIC PHRASE [PARTICLES] [PRONOUNS] **AUX2**]

- West Slavic (cf. Czech, Slovak): 1-3 clitic auxiliaries are placed *before* the pronouns in AUX1.

[CLITIC PHRASE [LI] **AUX1** [PRONOUNS]].

- Balkanic Slavic (cf. Bulgarian): all present tense auxiliaries but 3 p. =(j)e are placed in AUX1, =(j)e is placed in AUX2.

[CLITIC PHRASE [LI] **AUX1** [PRONOUNS] **AUX2**].

- Intermediate systems (cf. Old Serbian, Old Czech): basically, the same as the Modern Balkanic Slavic, but the auxiliary clitics take both AUX1 and AUX2, without the complementary distribution of different subsets of auxiliary clitics.

[Циммерлинг 2013; Zimmerling 2014].

Middle Bulgarian clitic template (1)

- WB letters represent an intermediate-type clitic template like Old Czech or Old Serbian, with two slots – AUX2 and AUX1 – available for most auxiliary clitics.
- One must add an extra slot (AUX4) for the past tense auxiliaries in the vernacular past perfect construction.

PRON – AUX2 – AUX4

14. И по сѣх давам ѿ знаніе господствѣ ви израді ѿвою чловѣкъ мою на име
Стѣнислав, како **мѣ ест бил** дал Марко един синъ мѣ, та да **га** наѣчит ѿзвик,
да **мѣ** плащат; а ѿн, къда **ест бил** летоска, ѿн **ест** бежал, тако **ест** ѿтишел през
Дѣнав и Хръсова та **се ест** потѣрчил. CCXLVII Cârştian, vornicul lui Radu IV cel
Mare. (c. 1496–1507).

Middle Bulgarian clitic template (2)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
PART1	Q	AUX1	DAT	ACC/ REFL	AUX2	AUX4	PRON2	PART 2
			МУ		СУ		СЕ	
				СЕ	Е	БИЛО		
			МУ	Ю	СТЕ			ПАК
ПАК			ИМ		ЕСУ			
		КЕ		СЕ				
		ЦЕМ		ГА				
		СМО		ИХ				
				ГА	БИСТЕ			
			ИМ		ЧУ			
	ЛИ		МИ					

Auxiliary clitics

- ...mostly take AUX2, but occasionally can take AUX1.
- In one example, the dative clitic stands before the auxiliary, while the reflexive clitics stands after that: МУ **СЕ** СЕ. This makes the adding of an extra slot PRON2 after AUX2 necessary.

15. како **мѣ сѣ се** взели ѿ Гєргици ѿ Флорин CLXIV (1482 – 1496)

- In 13 examples the present tense auxiliary clitic combines with the past perfect auxiliary clitics (ЕСТ **БИЛ**). This makes an extra slot AUX4 for the past perfect auxiliaries (AUX2 **AUX4**) necessary.
- NB! The notation AUX3 is reserved for the placement of the past tense auxiliary after AUX1 (AUX1 **AUX3** PRON). This is attested in some Carpatian Ukrainian idioms [Tolstaya 2012].

The AUX1 ~ AUX 2 variation

- ...depends in WB corpus not as much on the type of person and number form of the clitic, but on the clausal polarity (negative vs. non-negative).
- It is also helpful to distinguish clauses with future vs. non-future tense auxiliary clitics.
- NB! The future tense auxiliaries and conditionals (БИ, БИСТЕ etc) behave as enclitics in the WB letters and can take both AUX1 and AUX2.

Future tense auxiliaries

FUTURE TENSE

NEG — AUX1	NON-NEG — AUX1	NEG — AUX2	NON-NEG — AUX2
<p>и НЕ ЩЕ Т ВИ БАНТЪВАТ НИ Стоика ни ницто. XIV (1420 – 1424, 1427 – 1431)</p>	<p>ѿти ЩЖ СЕ размирит съ вами LVIII (1431 – 1446)</p>	<p>НЕ МЪ ХТЕ бити ѿ пагѣбѣ ѿд мене CCXLVI (1482 – 1507)</p>	<p>ере ако възищеш врага, наити ГА ЩЕ Ш</p>
11	3	1	51

Non-Future tense auxiliaries

NON-FUTURE TENSE

NEG — AUX1	NON-NEG — AUX1	NEG — AUX2	NON-NEG — AUX2
Я кои НЕ СЕ СЪ дали СХІІ и за моѡ слѡжбѡ НЕ ВИ МЪ мило; LXIII	Що СЪМ СЕ и га заклеѡ господинѡ кралѡ ХХХ (1431 – 1433)		кто СЕ ВИ покѡсилъ да им позабавит ІІІ
9	6	0	...

Preliminary summary

- AUX2 is the default position of all auxiliaries in the non-negative clauses. (51 examples with future auxiliaries and much more with the non-future ones).
- AUX1 is the additional slot for all auxiliaries: 9 examples in the non-negative clauses.
- In the negative clauses, the NEG – AUX1 order is expected: 20 examples, 11 of them – with future auxiliaries. The NEG – PRON – AUX2 order is attested only once.
- The fronted negation is a factor which increases the probability of the AUX1 PRON order.

The shift from AUX2 to AUX1

- ...seems to be facilitated by two factors:
 - 1) Encliticization of the more recent layers of the auxiliary clitics — the conditionals and the future tense auxiliary, partly — the past tense auxiliaries in the vernacular past perfect construction.
 - 2) The tendency towards the contact of the general negation and the auxiliary clitics (20 examples of the type NEG AUX1 PRON vs. 1 example of the type NEG PRON AUX2).

Sentential Negation

- NEG and CL

А

Иван не.NEG му.DAT даде.

Иван не.NEG я.ACC написа.

Иван не.NEG му.DAT я.ACC даде.

Казах да не.NEG му.DAT я.ACC оставя.

Иван не.NEG я.ACC е.AUX дал.

Те не.NEG са.AUX му.DAT я.ACC дали.

Те не.NEG ще.FUT му.DAT я.ACC дадат.

В (coll., dial.)

vs. ??Иван му не даде.

vs. ??Иван я не написа.

vs. ??Иван му я не даде.

vs. ??Казах да му я не оставя.

- In the present-day Bulgarian, Neg is the only element supporting a pronominal clitic that draws the stress towards it.

Sentential Negation

- In MB:

NEG is mostly V adjacent, as well as AUX and FUT adjacent (FIN).

NEG can be found before other CL (pronominal) but more rarely.

[NEG V] can be separated from the [XP CL] by one or more other constituents.

Legend of Troy (1)

14th c., vernacular, Cod. Vat. Slav. 2, ff. 42 – 26:

http://histdict.uni-sofia.bg/textcorpus/show/doc_165

- Comp | XP > PronCL > Neg > V: (15)

ДА МОУ НЕ БЖДЕТЪ СВАДЫ МЕЖДОУ СВАТОВЫ И БОЛЪРЫ

НЖ СЖ НЕ ПОХВАЛИ ТРОИСКАМЪ Г(ОСПО)ЖДАМЪ

ЯЩЕ ЛИ МИ НЕ ДАСИ

ДОКОЛЪ МИ НЕ БЖДЕТ ДЪЩИ ЯГАМЕНА Ц(А)РЪ

КАКО ТА НЕ СЪВЗЕМЪХЖ ВСИ ГРАДИ

Legend of Troy (2)

- Comp / XP > PronCL > Neg > FUT > PP > V: (1)

д(ь)нѣ на рѣванѣ на Яцилѣеша, зане го не щѣ[шь] на опѣтѣ дочакатѣ.

- Neg > FUT > PronCL > V: (4)

Да аще поѹстишь Нектора, то не щѣшь го видѣти.

Ягамѣна ц(а)рѣ Цвѣтаны г(оспо)ждѣ прѣлѣпыж, не хоцѣж ихѣ поѹстити.

- Conj | // Neg > [V] > PronCL: (11)

Ѡ г(о)с(по)[жд]ѣ, не злосрѣди сѣ, мы хоцѣмѣ створити

И тако Екторѣ не врати сѣ, нѣ поидѣ противѣ Яцилешоѹ.

- Comp | ... > PronCL | Aux > XP > [Neg > V]

да сѣ толико не причѣститѣ троискои крѣви.

Legend of Troy (2)

- Comp / XP > PronCL > Neg > би > V
и дашж емѣ орѣжжне Яцилешевѣ, да имѣ не би просилѣ Яцилеша.
- Neg > би > PronCL > NP > V-Participle
погубити Менеалоуша ц(а)рѣ и Оѣрекшиша, аще не би ихъ Прѣнамѣшь застѣпилѣ.
- wh > би > NP > Neg > V-Participle
како би Троя не стоалѣ до врѣмене, нѣ да сѣ вѣ разорилѣ

To compare: German Codex (1)

14th c. (1358/1359), literary, both archaic and MB features (Мирчева 2006).

- Comp | да | XP > (бо) > Neg > (бо) > V > (бо | же) > PronCL: (131)

НѢ НЕ ПОКАШЕ СѦ. ЗЛОВОЖ НСПЛЪНЕНН СЖЩНН ЛЖКАВЪСТВН

ДА НЕ ОУМНОЖЖТ СѦ Н ѸКРѢПАТ СѦ НЗѢЛТѢНЕ,

НЕ БОНТЕ ЛН СѦ

НЕ БО ОУДРЪЖА СѦ Ѡ ОБЫУѢГА

НАГОТЫ НЕ ПОПЕЩН СѦ ПЛЪТНЫЖ. АЛЪУѢ

НЕ ВЖДН МІ ГН НН ЕДННЪ ...

НЕ БОГШЕ БО СѦ СМРТНН НВАННЪ.

German Codex (2)

- Comp | да | XP > (ли) > (же) > PronCL > Neg > V: (11)

КАКО Ѡ ДЕСНѢЖ МЕНЕ ^Ѣ ДА СѢ НЕ ПОДВНѢЖ.

И ВРЪХОУ КАМЕНІА ВЛАСѢНѢ РНЗѢ. ДА СѢ НЕ ВНДН КАМЕННЕ

^ѢНѢ ТѢЖЕСТН НІКАКОЖ. АЩЕ СѢ НЕ ЛѢНИМЪ. АЩЕ БО ПРѢТРЪПНИМЪ МАЛО.

И НІКТОЖЕ Ж НЕ ВНДѢ КАМО СѢ ДѢНѢ.

КАКО МЕ НЕ ПОЩѢДѢ МЛАДОСТНѢ ТВОЕЖ.

НИКТО ЛН ТН НЕ МОЖЕ ПОМОЩН ВЪ ТОН ^ѢУѢ

German Codex (3)

- Comp | XP | ... > (бо) > би > (NP) > Neg > V-Participle > (PronCL)

аще бо би ѿлвкѣ не былѣ, то чина бѣ мѣрца мѣтн.

пѣркѣ ѣ. и мжжѣ стѣ. аще бо би не вѣдалѣ. не би глѣ его

- Comp | XP | ... > Neg > би > (NP) > V-Participle > (PronCL)

и аще не би бѣ былѣ съврѣшенѣ.

- XP > Neg > би > PronCL > V

которыи ѿбо звѣрь тѣгда не би сѣ плакалѣ

Wallachian-Bulgarian: FIN

● **Comp / XP > DatCL > AccCL > NEG > ... Aux > Participle | V-Fin:** (140)

а вїе да их не бантѣете и да их не вставите, GV. Basaraba III cel Tânăr sau Țepeluș.
(Noemvrie 1477[s. încep. lui 1478] – Aprilie-Iunie 1482).

не втечеть отъ ваше рѣке, дори ми се не даст иманїта, GXXXV. Basaraba III cel Tânăr sau Țepeluș.
(Noemvrie 1477[s. încep. lui 1478] – Aprilie-Iunie 1482).

а вие ми не дадоште знанїе, да аще вчинїте тїжзи работѣ, GGXV. (Antonie, cămărașul lui Vlad I Dracul. (c. 1433–1440)

да ми го дасте, и в том ма не слѣшасте. XXIV. Alexandru-Aldea. (1431–1433).

Яко ли мѣ их не повратите, а господствѣ ви да ви се не мнитъ зле на господство ми GXGVIII. (Radu IV cel Mare. (1496 – 1508).

● **XP > Neg > PronCL > V:** (26)

И паки, кою кѣплю не ви вдражае, а ви не их вставлѣте GXLV. Basaraba III cel Tânăr sau Țepeluș. (Noemvrie 1477[s. încep. lui 1478] – Aprilie-Iunie 1482).

● **Tobler-Mussafia: // Neg | и > V > PronCL:** (11)

яко да са сте варѣвале отъ сѣхзи Брашовѣни, не грабѣте их, нѣ им взимайте (...) II. Mihail I, coregent al lui Mircea I. (c. 1415 – 31 Ianuarie 1418).

WB: AUX

- XP > PronCL > NEG > Aux > Participle: (3)

а вы мѣ не стѣ дали, анж стѣ искалы мартѣрїж.
Costantin, boerii lui Vlad I Dracul. (c. 1433–1437).

GGXI. Stanciul vistierul și fratele său

- XP > NEG > Aux > PronCL > Participle: (2)

а маистори вашемѣ господство не сѣ га оставили
(1482–1496).

GLXXIV. Vlad III Călugărul.

- XP > NEG > PronCL > Aux > Participle: (12)

За тои не ви смѣ дал ни единѣ реч.
Călugărul. (c. 1482–1483).

GGXXXIII. Sinadin al Căpitanului, boer al lui Vlad III

да не кажете стѣ или в други день: нѣ ни си писал
Vlad I Dracul. (c. 1437)

GGXIII. Gherghe Lascar, cămărașul lui

- NEG > Aux > ли > PP > N

Не смѣ ли и азъ достоинѣ, да вихъ моглъ
Alexandru Aldea. 1433–1446 singur).

LIV. Vlad I Dracul. (c. 1431–1433 în luptă cu

WB: БИ

- БИ > NEG

И ХЛЕБ ИМЪ БИСТЕ НЕ ДАЛИ, ПОНЕЖЕ ИХ БИСТЕ ИСТЕРАЛИ ОТ МЕЖДЪ ВАС. **СХІІ.** Basaraba III
cel Tânăr sau Țepeluș.

(Noemvrie 1477[s. încep. lui 1478] – Aprilie-Iunie 1482).

ТА БИ НЕ СТОАЛЪ НА ЦО СЪМЪ СТВРЪДИЛЪ И НАЗАКОНИЛЪ **ХLIX.** Vlad I Dracul.
(с. 1431–1433 în luptă cu Alexandru Aldea. 1433–1446 singur).

WB: FUT

- Neg > FUT > (ли) > PronCL > V

А ВНЕ ГО Ц'ЕЛЪВАИТЕ, ЗАНЪ ПОЛИНѠГѠ НЕ ЦЕТЕ ГО ВИД'ЕТ GGX. Albul, vornicul lui Alexandru-Aldea. (1431–1433).

НЕ ЦЕТЕ ЛИ НХ ПЕДЕПСАТ, ДА ЗНАЕТЕ XVI. Dan II. (1420–1424. 1427–1431).

- Comp / XP > PronCL > Neg > FUT > V

ЯЩЕ ЛИ МИ НЕ ЦЕТЕ ДОПЪСТИТИ НИ ДОБИТОК НИ ЧЛОВ'ЬКА GGXIV. Gherghe Lascar, cãm. Vlad I Dracul. (с. 1437)

ДА ЗНАЕТЕ, ѠТИ ГО НЕ ЦЪЖ ѠСТАВИТИ њ ПАГЪБЪЖ, НЪ ЦЪЖ ВЪЗЕТ XLV. Vlad I Dracul. (с. 1431–1433 în luptă cu Alexandru Aldea. 1433–1446 singur).

- Neg > PronCL > FUT > V

КЕ ДОМИСЛИТИ МОЕИ БОЛЕСТ'ІЮ ТЕ МИ КЕ ФЕЛОСАТ, НЕ МЪ ХТЕ БИТИ њ ПАГЪБЪ ѠД МЕНЕ, КАКО GGXLVI. Staico, logofătul lui Vlad III ... (с. 1482–1507).

- MOD (Modal):

И СЪ ДОБИТЬКОМ ТЕХ ЛЮДИ НЕ МОЖЕ С(Е) НАСИТИТИ LXXIX. Dan pretendentul. (1459–1460).

Я НИН'Е ВИДИМ, ПОНЕЖЕ МОИ СИРОМАСИ НЕ МОЖЪТ ХРАНИТИ СЪ СЛОБОДНО ѠТ Т'ІЕЗИ ПРЪКАЛАВИ LIV. Vlad I Dracul. (с. 1431–1433 în luptă cu Alexandru Aldea. 1433–1446 singur).

NEG and the Clitic Cluster

DatCL AccCL (AccRefCL = AccCL)

AUX = смъ, си, сме, сте, са; би

XP *ЛИ* [Dat Acc] **NEG** [Dat Acc] *ЛИ* AUX [Dat Acc] *ЛИ* **NEG**
FUT [Dat Acc] *ЛИ*

● NEG > FUT > *ли* > PronCL > PP > NP > V

НЕ ЦЕПТ ЛИ МИ $\text{\textcircled{S}}$ ЕДНА НЕДЕЛА ВРАЖМАША ДАТИ LVI. Vlad I Dracul. (c. 1431–1433 în luptă cu Alexandru Aldea. 1433–1446 singur).

● NEG > Modal > PronCL > NP > PP > V

И НЕ МОЖЕ НИ НИКТО ПРЕД НИХ СТАТИ. GGXXIV. Neagu, fost vornic, boerul lui Basaraba III cel Tânăr. (1480).

Present-day Bulgarian

- Colloquial language, archaic and (pseudo)-archaic incl. from fiction

Хайде, рекох, да му не троша хатъра. (BNK, N. Rusev)

Ще го пусна, защо да го не пусна? (BNK, P. Bobev)

Е, добре, ще ти дам едно момиче; то знае пътя, само че гледай да ми го не отмъкнеш, зер едно ми отмъкнаха тъй едни търговци. (BNK, N. Gogol, prev. D. Podvarzachov)

- Diff. (idiomatic expressions)

Бре да му се не види.

Хич го не бива в тая работа.

а мене да ми не дава Господ да се хваля (...)

- In the dialects (Цонев 2010).

References (1)

- Ioan Bogdan (ed.). Documente și regeste privitoare la relațiile Țării Rumânești cu Brașovul și Ungaria în secolul XV și XVI. București, 1902.
- С.Б.Бернштейн. Разыскания в области болгарской исторической диалектологии, т I. Язык валашских грамот XV – XVI вв. М -Л.: АН СССР, 1948.
- Анна Мария Тотоманова. Диахронный корпус болгарского языка. Состояние и перспективы // Filologija № 68, 2017, 223 – 242.
- Исторический корпус болгарского языка при Софийском университете им. Св. Климента Охридского.
<http://histdict.uni-sofia.bg/textcorpus/list>
- Зализняк 2008 — Зализняк А. А. Древнерусские энклитики. М.: Языки славянских культур, 2008. [

References (2)

- Franks, King 2000 — Franks S., King T. H. A handbook of Slavic clitics. Oxford: Oxford Univ. Press, 2000.
- Толстая 2012 — Толстая М. Н. Карпатоукраинские энклитики в южнославянской перспективе. Карпато-балканский диалектный ландшафт: Язык и культура. 2009–2011. Вып. 2. М.: ИСл РАН, 2012, 190–211.
- Циммерлинг 2013 — Циммерлинг А. В. Системы порядка слов славянских языков в типологическом аспекте. М.: Языки славянской культуры, 2013.
- Zimmerling 2014 — Zimmerling A. Clitic templates and discourse marker TI in Old Czech. New insights in Slavic linguistics. Witkoś J., Jaworski S. (eds.). Frankfurt-am-Main: Peter Lang, 2014, 393–406.
- Zimmerling, Kosta 2013 — Zimmerling A., Kosta P. Slavic clitics. A typology. Sprachtypologie und Universalienforschung (STUF), 2013, 66(2): 178–214.

References (3)

- Мирчева 2006 – Мирчева, Елка. Германов сборник от 1358/1359. Изследване и издание на текста. София: Валентин Траянов, 2006.
- Цонев 2010 – Цонев, Радослав. Мястото на отрицателната частица *не* и на кратките местоименни форми край сказуемото в проста глаголна форма в българските говори. – В: Сборник в чест на 75-годишнината на проф. д-р Иван Кочев, Благоевград: Унив. изд. Неофит Рилски, 2010, с. 223 – 234.
- Цихун, Г.А. Местоименната енклитика и словоредът в българското изречение. – Български език, 4, 1962.

Благодарим за вниманието!